

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 289

van **JOHAN DANEN**

datum: 26 november 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Schoolgebouwen - Versnelde asbestverwijdering

Op 6 juli 2018 ondertekenden de minister, de Vlaamse minister van Onderwijs, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), de verschillende onderwijskoepels (het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV), de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG), het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV), het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (OKO) en het Gemeenschapsonderwijs (GO!)) een samenwerkingsovereenkomst.

Door de ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst kon elke school in Vlaanderen een beroep doen op de subsidies van de OVAM om hun asbestinventaris te laten verfijnen of te actualiseren en om asbest in schoolgebouwen versneld en veilig te verwijderen.

Op 12 augustus 2019 maakte de minister bekend dat dat al meer dan 1000 scholen een subsidieaanvraag hadden ingediend voor de verwijdering van asbest uit schoolgebouwen. Op dat moment waren al bijna 250 scholen overgegaan tot het opvragen van offertes of tot de effectieve asbestverwijdering.

In de beleidsnota Onderwijs 2019-2024 werd vermeld dat 65 procent van de 300 onderzochte testscholen een asbestproblematiek hadden met urgentieklasse 'korte termijn'. Uit de eerdere asbestinventarisrapporten van de 300 pilootscholen bleek al dat er in 69 dossiers een dringende actie nodig was.

In de Septemberverklaring op 30 september 2020 kondigde de minister aan dat er de komende jaren in 84 miljoen euro extra budget voorzien zal worden voor een verhoogde isolatiepremie voor dak- en buitenmuurisolatie bij de verwijdering van asbest, zowel residentieel als niet-residentieel. Daarnaast zou er met betrekking tot asbest bijkomend nog eens in 40 miljoen euro voorzien worden voor scholen, zorginstellingen en lokale besturen.

1. In de scholenasbestinventarisstudie van de OVAM bleek dat de meeste scholen niet over een goede asbestinventaris beschikken.

Welke stappen zijn er genomen om scholen over een goede asbestinventaris te laten beschikken?

2. In augustus 2019 hadden al meer dan 1000 scholen een subsidie aangevraagd voor de versnelde verwijdering van asbest uit de schoolgebouwen.

a) Hoeveel scholen hebben op dit moment al een subsidie aangevraagd?

- b) Voor welk bedrag werden er subsidies aangevraagd?
  - c) Hoeveel scholen ontvingen al een subsidie? Wat is het gemiddelde subsidiebedrag dat werd toegekend? Wat is het totale toegekende subsidiebedrag?
  - d) Zijn de (extra) middelen waarin voorzien voor de versnelde afbouw van asbest uit schoolgebouwen toereikend? Zo niet, hoeveel geld is er nog nodig? Wat zal de minister doen om aan alle aanvragen tegemoet te komen? Graag een overzicht van de bestede en niet-bestede middelen door AGION en de OVAM tot nog toe.
  - e) Hoe zijn de subsidieaanvragen verdeeld over de scholen, behorend tot de verschillende onderwijskoepels?
  - f) Hoe zijn de subsidieaanvragen verdeeld over de verschillende provincies?
3. Uit de asbestinventarisrapporten van de 300 testscholen bleek dat er in 69 dossiers een dringende actie nodig was. In de beleidsnota Onderwijs stelt de minister dat 65 procent van de onderzochte scholen een asbestproblematiek hadden met urgentieklasse 'korte termijn'.
- a) Zijn er dringende dossiers die nog niet aangepakt werden? In hoeveel dossiers werd er nog geen actie ondernomen?
  - b) Wat zijn de voornaamste redenen voor niet overgaan tot actie?
  - c) In hoeveel dossiers van de subsidieaanvragen (alle) is er een dringende actie nodig? Krijgen deze dossiers voorrang bij de toekenning van de subsidies?
  - d) De meerderheid van de scholen werd niet onderzocht in de asbestinventarisatiestudie.

Hoe krijgen zij zicht op de dringend aan te pakken asbestdossiers?
4. In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 10 van 22 augustus 2019 gaf de minister aan dat scholen die niet instapten op een offertevoorstel voor asbestverwijdering, of die geen aanmelding deden voor een (gratis) verfijning van de asbestinventaris, gewezen zouden worden op al hun huidige en toekomstige verplichtingen in kader van de asbestproblematiek.
- a) Hoeveel scholen werden tot hiertoe op hun verplichtingen gewezen?
  - b) Hoeveel van deze scholen gaven daar (nog) geen gevolg aan?
  - c) Op welke manier wordt er verder gevolg aan gegeven?
5. Voor veel burgers en scholen blijft asbest een ver-van-mijn-bed-show.
- a) Hoe wordt de asbestproblematiek blijvend onder de aandacht gebracht van onze scholen?
  - b) Wie wordt daarbij betrokken?
  - c) Wat zijn de verdere plannen dienaangaande?

ANTWOORD

op vraag nr. 289 van 26 november 2020
van **JOHAN DANEN**

---

1. Sinds de steekproefstudie biedt de OVAM alle Vlaamse scholen een gratis verfijning aan van hun asbestinventaris. Door de inventarisaties te laten uitvoeren door ervaren asbestdeskundigen, geselecteerd via raamcontracten, kan de OVAM een kwalitatieve inventaris aanbieden. Bij de lancering van het instrument en doorheen de werking werd via de OVAM en de betrokken scholengroepen op regelmatige basis het instrument en de procedure bekend gemaakt.
2. a) Momenteel zijn er al 1613 vestigingen van scholen die zich aangemeld hebben.
b) Er werd reeds voor een bedrag van 4,3 miljoen euro aan subsidies benut voor uitgevoerde asbestinventarisaties en asbestverwijderingen in schoolgebouwen. Daarnaast is er nog voor een circa 300.000 euro aan asbestinventarisaties en voor 3,2 miljoen euro aan werken ingepland of in uitvoering. Tot slot zijn voor een bedrag van 1,3 miljoen offertes nog in afwachting van goedkeuring door het schoolbestuur, waarna die ook ingepland kunnen worden.
c) Van de aangemelde 1613 scholen bevinden zich 763 in fase asbestinventarisatie. Na asbestinventarisatie blijkt circa 10% asbestveilig te zijn en geen verdere ingrepen nodig te hebben. De anderen kiezen voor een inplanning van asbestverwijdering gespreid in de tijd met eigen aannemer of via de raamcontracten van de OVAM.

Momenteel zitten 538 scholen in fase werken en zijn er bij een 200 - tal scholen werken uitgevoerd. Gemiddeld bedraagt het subsidiebedrag voor een asbestverwijdering ongeveer 15.000 euro.

- d) De jaarlijks beschikbare middelen worden altijd volledig in het begrotingsjaar van toekenning vastgelegd. De benutting ervan gebeurt echter gespreid over enkele jaren. De benutting is de effectieve uitbetaling van de subsidies op basis van de facturen van de uitgevoerde asbestverwijderingswerken. Op basis van het huidige benuttingstempo zijn de jaarlijks beschikbare middelen voldoende om de subsidieaanvragen te kunnen honoreren.

Momenteel lopen de onderhandelingen voor het vervolgprotocol voor respectievelijk GO! en Agion waarin op basis van de verworven inzichten kapstokken worden ingebouwd om een versnelde en efficiëntere inplanning van de werven te realiseren. Dat gaat een snellere benutting van de vastgelegde middelen mogelijk maken. Ook de marktcapaciteit van aannemers en erkende asbestverwijderaars moet echter kunnen volgen. Aan het huidige verwijderingstempo is er weinig overschot in de markt. Bij een te bruuske opschaling van de werven zou de markt niet kunnen volgen. De vrijgemaakte relancemiddelen voor 2021 en 2022 maken een verdere gestage opschaling mogelijk met doorlopend effect van ingeplande saneringswerken in de daaropvolgende jaren.

- e) De subsidieaanvragen zijn als volgt verdeeld over de verschillende onderwijskoepels:

GO!	438
Kath.Ond Vlaanderen	930
OKO	23
OVSG	187
POV	21
VCLB	13
CBE	1

f) De subsidieaanvragen zijn als volgt over de verschillende provincies verdeeld:

West-Vlaanderen	390
Oost-Vlaanderen	485
Antwerpen	386
Limburg	158
Vlaams-Brabant	194

3. a) Alle scholen met dringend te verwijderen toepassingen uit het proefproject werden aangemeld bij de OVAM en zitten in een traject voor verwijdering. Ze doen dit op eigen initiatief, of via de contracten met asbestverwijderaars die door de OVAM worden aangeboden. De 300 scholen uit het proefproject zijn ondertussen trouwens opgenomen in de reguliere protocolwerking.
- b) Er zijn de OVAM geen scholen bekend die ostentatief zeggen niet tot actie te willen overgaan. De actie bestaat er in essentie steeds in dat ze moeten bekijken hoe de noodzakelijke asbestverwijdering in de renovatieplannen van de school past en hoe het niet-gesubsidieerde deel bijkomend kan gebudgetteerd worden. Die soms plotse budgetbehoefte zal niet altijd snel behapbaar zijn. Bovendien moet voor de niet-gesubsidieerde kosten en de kosten voor de heraanleg een dossier ingediend worden dat aansluit in de wachtrij voor de klassieke betoelaging. Er zijn gelukkig afspraken rond de mogelijkheden van een verkorte procedure maar dit is niet steeds mogelijk voor elk dossier of elke scholengroep.
Los van dit financiële luik vormt de al eerder geschetste uitdaging om buiten de schoolvakanties in te plannen een aandachtspunt.
- c) Bij 27 % van de geïnventariseerde schoolgebouwen is er sprake van dringend te verwijderen asbesttoepassingen. Bij 58% van de geïnventariseerde schoolgebouwen is er sprake van asbesttoepassingen die tegen de verwijdermijlpaal 2034 van het Actieplan Asbestafbouw verwijderd moeten zijn.
De scholen of inrichtende machten beslissen zelf over de werken die ze laten uitvoeren in hun gebouwen. Wanneer in een schoolgebouw onverwachts asbest wordt aangetroffen krijgen deze dossiers voorrang bij de opmaak van een asbestinventaris.
- d) Sowieso moeten de scholen beschikken over een actuele asbestinventaris, dit is immers een verplichting voor alle werkgevers. Gelet op de verhoogde aandacht voor deze werkgeversverplichting zijn er scholen die zelfstandig deze verfijning lieten uitvoeren en zo al zicht kregen op aan te pakken asbestproblemen.
4. a) Alle scholen die via de OVAM een asbestinventaris lieten opmaken werden op hun verplichtingen gewezen. Na de opmaak van deze inventaris wordt elke school op de hoogte gebracht van de resultaten. In de asbestinventaris die de school ontvangt staan de nodige aanbevelingen en acties die ondernomen moeten worden om risico's op blootstelling te minimaliseren. Het is uiteraard aan de school zelf om deze aanbevelingen op te volgen en de nodige verdere stappen te ondernemen. De OVAM informeert hen maximaal in de manier waarop ze volgende stappen kunnen nemen en van welke ondersteuning ze momenteel gebruik kunnen maken.

- b) Het overgrote deel van de scholen met asbesttoepassingen die op korte termijn moeten verwijderd worden, onderneemt binnen het jaar nadat er asbesttoepassingen in hun gebouwen werden vastgesteld actie.
  - c) Scholen die niet ingaan op een offertevoorstel voor asbestverwijdering, worden gewezen op al hun huidige en toekomstige verplichtingen in het kader van de asbestproblematiek. De gegevens worden ook aan de koepels doorgegeven zodat zij overkoepelend kunnen begeleiden en aansturen.
- 5.
- a) De vandaag genoemde aantallen tonen een succesvolle respons, zowel qua aanmeldingen als voor scholen die al effectief tot werken zijn overgegaan. Uit contacten met de scholen zelf, de koepels en de stuurgroep blijkt duidelijk dat dit voor hen geen ver-van-mijn-bed-show is, integendeel, alle koepels en netten zijn bezig zijn met asbestafbouw in hun gebouwen.
Communicatie zoals "het asbestbeest" en "alert voor asbest" zorgt ervoor dat bij burgers, en zeker bij ouders, het bewustzijn rond asbest groeit.
  - b) Bij de asbestafbouw in scholen zijn zowat alle niveau's betrokken: de scholen die in een asbestverwijderingstraject zitten, de scholengroepen en uiteraard de stuurgroep van het protocol asbestafbouw in scholen.
  - c) Het huidige protocol voor asbestafbouw in scholen loopt af op 31 december 2022. Een nieuw vervolgprotocol is momenteel in onderhandeling met Agion en het GO!, maar het is alvast zeker dat de inspanningen die momenteel geleverd worden rond sensibilisering en ook opleiding voortgezet of uitgebreid zullen worden.